

572
1972

ՀԱՅԿԵՍՏԱՆԻ
ՆՈՒՆԱԳՐԱԴԱՐԱՆ

6N 0ՍԿԵՐԳՈՒՄԼ 2761

ԲՆԱԳՐ

სკოლისათვის

მზია ჩხვიანი

თქმები წითელი
 ბაფთა ბრიადა,
 ტანზე ღამასი ფორმა ცინცხალი.
 — კოსტა ზურგნაწით
 ვინ ხაიანა? —
 გზა-გზა დამციმებს
 ცვარის წინწკალი...
 ტოლებს სკოლაში
 მისდევს ცაღას;
 გაბრუნებული,
 როგორც ცისკარი.

რა კარგია შემთხვევები!

აშირან ბოქალაძე

სულში ჩანთით მიჯაბიჯებ,
 სკოლისაგან მიუიძღვრი.
 გვისწავთა ვოგო-ბიჭებს,
 რა კარგია შექცემიერი!

კოკოზია

თიფისკანა აბულაძე

გოგო მიიკვანწება,
მივთხოვთ გზაში.
კოვწიობა ერთობა
გაზღვა-გამოვლამი. —
კოსტა გოგო კოვწიბ
მიდის ჰირველ კლასში!

11826 ნულოვანი

ნოლა შაბაძე

გოგნი, გოგნი, გოგონა,
გოგონია კვანწია,
მიგოგმანებს სკოლაში,
ჯერ ექვნი წლის არცვია.
თეთრი ბაფთა უსდება,
ფორმის კაბა აცვია,
თმები კოსტად დაუწანვს,
კოსტად გადაუვარცხნია.
„დედაუნა“ უმძუნებს,
წითელ ჩანთას ჰაწიანს.
მიგოგმანებს, მიგოგავს
გოგონია კვანწია.

თავზი და თოლია

ზ ღ ა პ ა რ ი

მთავარი გეროიძე

ნახატი ვახანგო მუხომანიძისა

იყო ერთი პატარა თევზი, თავზე სამი პატარა ნიშანი ჰქონდა და ამიტომ ნიშანა შეარქვეს. ზღვა ღელვას რომ დაიწყებდა, მის სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა. უყვარდა ტალღების ზემოდან სრიალი.

ჰოდა, ერთ მშვენიერ დღეს ზღვამ ღელვა დაიწყო. ნიშანს ბევრი ვხევეყა დედამისი ნუ წახვალო, მაგრამ ყურიც არ ათხოვა, ამოკურა ზემოთ და დაიწყო ნავარდი ტალღებში. ზღვის ტალღა განრისხდა:

— როგორ, ჩემი ყველას ეშინია და მაგას არაო? მე შენ გიჩვენებ სერისო! — გაიზარდა, გაიზარდა დიდი ტალღა, მიგპარა თევზს და ნაპირზე გადააგდო.

— ახლაც ინავარდებ შენს ნებაზეო! — მიადახა ტალღამ და უკან დაბრუნდა.

ამ დროს გამოჩნდა თოლია, დაინახა თუ არა უგონოდ დაგდებული პატარა თევზი, გაეხარდა:

— ოჰ, როგორ მშოიდა და აი, საკმელიც ვიშოვეო.

ის იყო თევზისათვის ნისკარტი უნდა ჩაერთყა, რომ ამ დროს თევზმა თვალი გაახილა და შიშისაგან ცახცახი დაიწყო.

— ვაიმე დედა, მტრის ხელში ვარო! — და თვალეზი ისევ დახუჭა. თოლიამ გაიგონა თევზის ნათქვამი, შეებრალა და აღარ შეჭამა.

— ნუ გეშინია, ნიშანა, შენ ისეთი პატარა ხარ, ერთ ლუკმად მაინც არ მეყოფი, წადი, შენთვის სიცოცხლე მიჩუქებიაო!

თევზმა თავი მაღლა ასწია, წასვლა უნდოდა, მაგრამ ვერ მიდიოდა, ღონე არ ყოფნიდა.

— ზღვასთან მისვლაც არ შეგიძლიაო? — შესძახა თოლიამ.

— არა, ძალიან დავიღალეო! — მიუგო თევზმა.

თოლიამ ფრთა მიაშველა და კოტრიალ-კოტრიალით მიიყვანა ზღვამდე.

თევზი წყალში შევიდა თუ არა, მაშინვე გამოცოცხლდა. მოუბრუნდა თოლიას და უთხრა:

— გმადლობთ, თოლიავ, სიციცხლე რომ მაჩუქეთ!—და ზღვის ფსკერზე დაეშვა.

თოლია დარჩა ნაპირთან. უცბად ისევ თევზის ხმა გაიგონა, მიიხედა და რას ხედავს!—პაწაწინა თევზს მარგალიტის ძვირფასი ქვა უჭირავს პირში და მისკენ მისრიალებს.

— ჩემო მხსნელო,—უთხრა თევზმა თოლიას,—სიკეთე სიკეთით მინდა გადაგიხადო, ამა, აიღე ეს ძვირფასი ქვა და ჩემს სახსოვრად გქონდესო. როცა დაგჭირდეს, ამოიღე ქვა და მეც მაშინვე გავჩნდებიო.

თოლიას ძალიან გაეხარა ძვირფასი საჩუქარი და კმაყოფილმა უთხრა:

— გმადლობთ, ჩემო პატარა მეგობარო!
— ნახვამდის,—უთხრა თევზმა და ზღვაში შესცურა.

თოლია ძვირფას ქვას ფრთებით ატრიალებდა. ქვა მზეზე ათასფრად ბრწყინავდა. ხან ერთ ფრთას მოუსვამდა, ხან მეორეს, ბოლოს ვეღარ მოითმინა ნისკარტი ჩაართვა. ჩაართვა და ნისკარტი მოტყა.

ძლიერ შეწუხდა თოლია, მაგრამ რა უნდა ექნა!

თევზს მეგობრის ნახვა მონატრებოდა და დიწყო ძებნა, მაგრამ ამაოდ. მეგობარი ვერსად ნახა. ის იყო ზღვის ფსკერზე უნდა დაშვებულყო, რომ თოლიას ხმა მოესმა. მოიხედა და რას ხედავს: თოლიას ნისკარტიდან სისხლი მოწვეთავს. თევზმა მეგობარი ძლიეს იცნო და შესძახა:

— მეგობარო, ვე რა დაგმართნიაო?

თოლიამ უამბო:—ასე და ასეა ჩემი საქმეო.

— ნუ გეშინია, ახლავე გიშველიო!—ნიშნამ და ზღვაში ჩაეშვა.

თევზი მიცურავდა და თან ფიქრობდა, როგორ მოერჩინა მეგობარი.

გზაში მოხუცებული კუ შეხვდა.

— რა იყო შეილო, რამ დაგაღონაო?
— ჩემს კარგ მეგობარს ნისკარტი მოტყა და და არ ვიცი რითი ვუშველო!

კუმ წამალი ასწავლა:
— აი, ამ ბალახს ხომ ხედავ, მოწყვიტე, წაიღე და ნისკარტზე მოუსვი. იმ წუთში მოურჩებო.

— გმადლობთ, გმადლობთ, მოხუცო, ამ სიკეთეს არ დაგივიწყებო.

გახარებული თევზი ბალახისაყენ გასრიალდა, სწრაფად მოწყვიტა და მეგობრისაყენ გაეშურა.

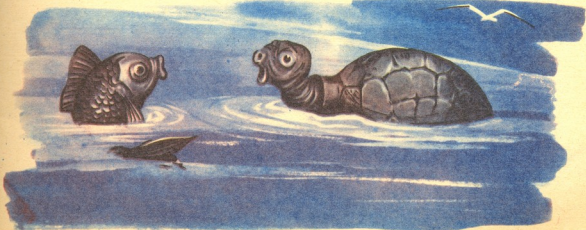
მივიდა ნაპირთან, ცოტა დაისვენა და დაიძახა:

— ეპეი, სად ხარ, ჩემო მეგობარო თოლიაო!

თოლიამ იცნო მეგობრის ხმა და გახარებულმა უპასუხა:

— აქა ვარ, შენი ჭირიმე, ვერა მხედავო? თევზმა ნისკარტზე ბალახი მოუსვა თუ არა, სისხლის წვეთებიც გაქრა. ნისკარტი მაშინვე მოურჩა. თევზმა კიდევ წაუსვა ბალახი, ნისკარტი გაიზარდა და როდესაც მესამედ მოუსვა, ნისკარტი ჩვეულებრივზე უფრო კარგი და ლამაზი გაუხდა.

თოლიამ თევზს დიდი მადლობა გადაუხადა და უთხრა:—მეც სიკვდილამდე შენი ერთგული ვიქნებიო—და პაერში შეინავარდა.

საბჭოეთის სსრ-ის დროზე

განვითაკსაი მდინარე

კლასიკური

საით იჩქარის მდინარე,
საით მიშხუის, საით?
აქაფებულს და ჭირვეულს
ჭქვია ტენტიაკსაი.
კუზიან აქლემებივით
რბიან ზვირთები ჩქარ;
კლდის ნაპრალიდან დასცქერის
ფსისელ ვისეების ჯარი.
ბობოქარი წელის ტალღებში
თევზიც ვერა სმლებს, ვერა,
რამდენჯერ აღიდებულა,
დაუნგრეფია კერა,
წაულეკია სოფელი,
დამუქრებია ნახირს,
მის ასლოს არეინ ცსოვრობდა,
ერიდებოდნენ ჯახირს.

ნახატები თანავა ჩიჩინაშვილის

რამდენი ხალხი მოვიდა
და იცით, ერთ დღეს რა ჭქნეს?
დაიმორჩილეს მდინარე
და არტანუბში გაჭერეს.
ელექტროსადგურს ქათქათას
ვევლა დიმილით უცქერს,
კაგუჩინახას სოფლები
ელექტროშუქმა უცებ.
სოფლებში გაჩნდა რადიო,
ტელევიზორი, კინო,
აშენდა დიდი სასახლები,
რომ კაცმა მოიღწინათ.
შევიდან წვიმას არ ველით,
წელში განწორდა ხალხი,
ვრცელ ზღანტაციებს ბამბისას
ვრწევათ სელოვანური არსით.
ელმანქანებით ვზარსავთ ცსუნას,
ელდენით კწველით პროსებს,
აშენდა ჩვენი სოფელი,
ველარსად ნახავთ ქოსებს.
ასრულდა ჩვენი ოცნება,
უკეთესს რადან ვნატრობთ,
ზღანარული ცსოვრებისათვის
ჩვენო მდინარე, კმადლობით!

თარგმანი კ. შიშინაშვილი

საქართველოს სა-ოს ლაშქარი

სიმღერა

მუსა ჯანაშიანი

მოსხატულო სვლინაჲ —
ურტიყების ზღა-თოო,
შენს ველებს თუ სიცსე სწვაჲს,
მწვერვალებზე მარად თოჲს.

შენს ისიკ-ეუღს ვუმღერო,
ამ ბედნიერ მიწა-წეაღს,
როცა გვინდა დარი აქჲს,
როცა გვინდა წვიმა რწეაჲს.

ჩემს ზარტიას მადლობა,
რუს შმებს ჩვენი სვლაში,
ჩვენთან გაიზიარეს
ჭირ-ვარაში მრავალი.

მე თუ ზღარ ვიქნები,
ეს სიმღერა დარჩება,
ვიცი მოეფინება
ზღა-თოოს ფარჩებად.

ვიცი მოინახულებს
მწვერვალებს და ჭიუხებს
და უმღერებს ამ მიწის
ბარაქს და სიუხეს!

თარგმანი ლეილა პაპიაშვილი

საქართველოს სსრ-ის ლერწამი

პაპის პაპა

მუსხუაძე პარიზიდან

ნახატი ქ. ამბროპოლისა

პაპა ორი მყავს: ერთი მამაჩემის მამა, მეორე — ბაბუაჩემისა, რომ გამოვიტვალე უფროსი პაპა ჩემზე ოთხმოცდათერთმეტი წლითაა უფროსი; სულ ოთხმოცდაცხრამეტისაა. ჩვენი გვარი — დუვანოვი — პაპისპაპიდან მოდის. ჩვენ სახელებს არ იკითხავთ? — ყველა ერთმანეთსა ჰგავს: დაუფანი, ტაუფანი, ალუფანი, არუფანი. დაუფანი, გითხარით, პაპის პაპის სახელია, ტაუფანი — პაპისა, ალუფანი მამაჩემია, არუფანი — მე.

დიდი პაპა ხომ მოხუცია, მაგრამ კაჟივითაა. სულ ფეხით დადის, სხვა მოხუცებივით არ დალასლასებს, მაგრამ არც ჩემსავით დარბის: დადის დინჯად, აუჩქარებლად... ხანდახან მეც თან დაეყვარა: რას არ მიყვება, რა ამბებს და რა ზღაპრებს! მოგიყვება, აბა რა იქნება, არ იციხ თუ!

ზაფხულში მშობლიურ აულში წამიყვანა. ამ აულამდე ერთი პატარა გორაკია. ამ გორაკს რომ შეუდგა ჩვენი მანქანა, დიდმა პაპამ მძღოლს უთხრა:

— გაჩერე, ერთი, თუ ღმერთი გწამს! აწი ფეხით წავალთ...

ჩამოვედით. ჩამიკიდა ხელი და შევუდევით გორაკს. რომ ავივაკეთე, დიდი პაპა შეჩერდა და რამდენიმე წუთს ხმისამოლოებლად იდგა. ჩემკენ რომ მობრუნდა, თვალეზე მძივებივით ეკიდა ცრემლები. პირველად ვნახე ატირებული დიდი პაპა.

— ნუ ტირი, პაპა! — შევეხვეწე მე. დამაკვირდა, დამაკვირდა და თავის ქნევით მიხსრა:

— დაუფანოვების ლეკვო, აბა, ჩემთან მოდი! მამა მეცა მყავდა, ბაბუაც... აი, აქ უკანასკნელად ვნახე მამაჩემი. 1916 წელს მეფის ბრძანებით უახაზი ჯიგიტები ცხრამეტიდან ოცდათერთმეტი წლამდე ჯარში გაგვრეკეს, ორმოცდაექვსისა

ვიყავი, მაგრამ ჩემი შვილის მაგივრად მეც წამიყვანეს, — მთელი თექვსმეტი წლით გამაახალგაზრდავეს. დედამ და მამამ თვალცრემლიანება გამაცილეს. აი, აქ, ამ გორაკზე იდგნენ ისინი...

დიდი პაპა გაჩუმდა. მერე ისევ განაგრძო: — ფრონტიდან პეტერბურგში გავიქეცი და ბოლშევიკი ჯარისკაცებს შევუერთდი.

„აი, თურმე რა ყოფილა! — გავიფიქრე მე — აი, რატომ უყვარს დიდ პაპას ოქტომბრის რევოლუციანზე კინოფილმების ნახვა. განსაკუთრებით მოსწონს „ლენინი ოქტომბერში“. კინო რომ დაიწყება თვალებს მოიწმენდს, ჯარისკაცივით გაისწორებს ტანისამოსს და სკამს ახლოს მიწევს ტელევიზორთან. თან ჩიფჩიფებს: „ე... ე... უყურე... ე!“

— აგე, სმოლნი! აგე, აგე, იმ კარს უყურეთ. აი, იქ უარაულში ვიდექი. ერთხელ კეპკიანმა ცაცმა ჩამიარა აჩქარებული ნაბიჯებით. მერე გავიგე, თურმე ლენინი იყო. რა ვიცოდი, თორემ გამოველაპარაკებოდი მაინც!

ახე ნახა ჩემმა დიდმა პაპამ ლენინი. მე ყველაფერი ვიცი: ამანგელდის ჯარისკაცი იყო, თერთნის ებრძოდა. სამჯერაც დაჭრილა... ახლა არ დაიჯერებთ, რომ 99 წლისაა, არც უფროს აქლია და არც თვალს, უსათვალოდ კითხულობს.

ერთხელ შევიდი სახლში და ვხედავ: გაუშლია წიგნი და კითხულობს. ახლოს მივედი და წიგნს ჩავაკერდი, ფოტოსურათი მომხვდა თვალში.

— პაპა, ეს ლენინია?
— ლენინია — ჩვენი მამა, ეს კი გვერდით რომ უწის, მაქსიმ გორაკია — მწერალი.

მე გავიღიმე:
— ეე, პაპა, პაპა! აკი ერთად ვიბრძოდითო! ახლა კი ამბობ, მამაო...

— დაჯექი, შვილო, დაჯექი!—დიდმა პაპამ
წიგნი გადადო,—ჩისი გაკეთებაც მამაჩემმა ვერ
შეხსლო, ლენინმა გააკეთა, ამიტომაც ჩემი მამა.
მისი წყალობითაც, რომ გიყურებთ და მიხარია
თქვენი ყურება. ლენინი ჩემი მამაცაა და შე-

ნიც—ჩვენი მამაა. ჯამბული ხომ ჩემზე უფრო
სია,—თავის ერთ ლექსში იმანაც უწოდებდა ლენინს
მამა: ლენინი მამაა ყველა ყაზახისა, მამაა ქვეყ-
ნად ყველა მშრომელის.

თარგმნა გივი კირთაძემ

ჟოლ ღონაი

ნახატები
ავტორისა

ტიაი ჰ ტიაი

— ოჰო! ჩემი ხომალდი მზად არის!— შეს-
ძახა იხვის კუკულმა, პაიამ და თავი ოდნავ უკან
გადასწია, რომ თავისი ნახელავით უკეთ დამტკ-
ბარიყო. მთელი ზაფხული მუხლჩაუხრელად
მუშაობდა და, აი, შრომა დაუფასდა—მშვენიერი
ხომალდი გააკეთა.

პაიამ ხომალდი ბუხრის თავზე შემოდო და
იქაურობა ისე გამშვენიერდა, თითქოს ბუხარს
გვირგვინი დაადგესო.

— უჰ, მუშაობაში როგორ მომშინვანია!—თქვა
კუკულმა პაიამ, —გემრიელად მოვუღებენო.

„ნეტა, ერთი, ხომალდი ტბაზე გამომეცადა“,—
გაიფიქრა უცებ. მაგრამ ქამის შემდეგ ამის თავი
ალარ ჰქონდა, სავარძელში მოიკალათა და ჩაე-
ძინა—„ხომალდის გამოცდას მერეც მოვასწრე-
ბო“.

შორიხლოს მდგარ ბებერ თელაზე ორი პა-
წია ციყვი ცხოვრობდა—ტიკი და ტაკი. ძალიან
უჭირდათ ხაწყულებს, შიმშილით სული სძვრე-
ბოლათ.

— მომშვიდა, —ჩაიბუზღუნა ტიკიმ და ცარიე-
ლი მუტელი მოიფხანა.

— მეც მომშვივდა, — დაიწროპინა ტაკიმ და უცებ თვალები გაუბრწყინდა, — შეხედე, შეხედე! — შესძახა და ტბაზე გადმოშვერილ მუხის ტოტზე შერჩენილი რკო დაანახა.

თვალის დახამხამებაში ორივე ციუვუნა თელიდან ძირს ჩამოხტა და მუხაზე აცოცდა.

— იცოდე, ჩემია! — შემპყვირა ტაკიმ და რკოს წაეტანა.

— ვერ მოგართვეს, პირველად შე დავინახე! — გაწურა ტაკი და ისეთი ცემა-ტყემა ატეხეს, რომ ტოტი შეირხა, რკო მოწყდა და წყალში ჩავარდა.

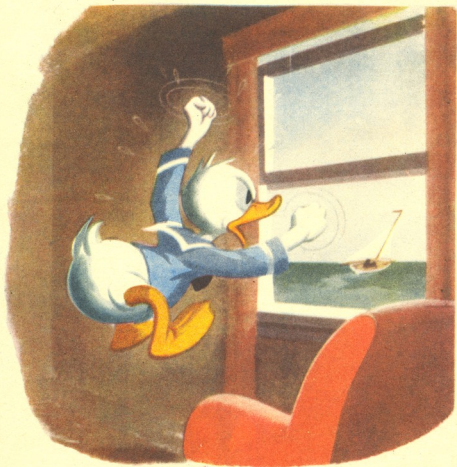
გაოგნებული ციუვუნები გულდაწყვეტილი გასცქეროდნენ სასუსნავს, რომელიც წყალს მიჰქონდა. მაგრამ შუაგულ ტბაში, კუნძულზე, რკოთი დახუნძლულ მუხას მოჰკრეს თვალი და სიხარულით ცას ეწვიენ.

მეგობრები ტბაში შეცვივდნენ, მაგრამ წყალი უინულივით ცივი იყო.

— რა ვქნათ? — იკითხა ტაკიმ.

— აბა, რა ვიცი! — მიუგო ტაკიმ.

გამოსავალიც მალე იპოვეს: იხვის კუჭულ პაიას ოთახში ბუხრის თავზე ხომ შესანიშნავი ხომალდი იღო.

ბოძალი მსუბუქად მიაპობს ტბის
ტალღებს. უფრო უკეთესად დაე-
ნახა, კოგრიტი მოარბენინა:

— ბიჭოს, ერთი ამას დამიხე-
დეთ, შიგ ორი ციყუნა არ მო-
კალათებულა! ჰაიდაა!..

— მომყევი!— შეჰყვია ტაკიმ
და მეგობარს კუჭულის სახლისა-
კენ გაუძღვა.

ციყუნები დიდი სიფრთხილით
შეიპარნენ ოთახში, თვალისდახამ-
ხამებაში ხომალდს ხელი დასტა-
ცეს და სანამ პაიამ გაიღვიძა, უკვე
შორს იყვნენ.

— მშვენიერი საცურაო ამინ-
დია!— ჩაიბუზღუნა პაიამ და თვა-
ლები მოიფშვნიტა; აბა, რა იცოდა,
რომ ბოძალი ციყუნებმა აუწაპ-
ნეს.

პაიამ ყველა კუთხე-კუნჭული
გადააქოთა, მაგრამ არსად ჩანდა.
მერე გაბრაზებულმა ფანჯარაში
გაახედა და რას ხედავს!— მისი

— მაგათ ვასწავლი კუუსა!— შეჰყვირა კუჭულმა, დასტაცა ხელი ანკესს და გარეთ გამოვარდა.

— გნახავთ, რა ბიჭებიც ხართ!

ტბის ნაპირიდან კუჭულმა ღონივრად მოიქნია ანკესი და ტივტივა ზედ ხომალდის ქიმიან რბილად ჩაეშვა ტალღებში.

— შეხედე რა ჩამოვარდა!— შეჰყვირა ტაკიმ, — უი, რკო ყოფილა!— თქვა და შეიკუნტრუსა.— ვახშმისათვის გამოგვადგება, შევიწახოთ.

ამასობაში კი პაიამ ნაპირიდან ხომალდის ტრიუმში მთელი დოკი წყალი ჩაასხა. როდის, როდის ტაკი მიხვდა, რა უბედურება ემუქრებოდათ.

— ჩქარა ტუმბოსთან!— გასცა ბრძანება ტაკიმ. ციკუნები ტუმბოს მისცვივდნენ, კუჭული პაია გულიანად ხითხითებდა.

ხომალდი კუნძულს მიადგა.

— ხრ-ხრ-ხრ-ხრ— მოესმა კუჭულ პაიას.

ვიღაცა ბუმბერაზი მუხის რტოებს ბერტყავდა და რკო პანტაპუნტით ცვიოდა მიწაზე.

ტაკი და ტაკი დაულალავად ჰკრეფდნენ და ხომალდში ეზიდებოდნენ ნადავლს.

— მშვენიერი თამაზია, — თქვა იხვის კუჭულმა პაიამ, — ახლა კი მჯერა, რომ ჩემს ხომალდს ცურვა შესძლებია.

გინდათ იცოდეთ, თუ როგორ მოიქცნენ ტაკი და ტაკი? პაიას ხომალდით იმდენი რკო გადმოიზიდეს, რომ თავიანთი დიდი ფულურო პირამდე გაავსეს, ხომალდი კი თავის ადგილზე — ისევ ბუხრის თავზე შემოედეს.

თარგმა ლიმიტარი ბულისაპილია

კლე და ჯაბრცხილა

მეხალე გომონიძე

ბალახებსა და ყვავილებში ალვამ და ჯაგრცხილამ ამოჰყვეს თავები. პირველად ალვა ამოიწვერა:

— ჭიტა!—დაიძახა და კვირტის გახსნა დააბირა.

— ნუ, ნუ ცოტა ხანს დაიცადე, დაგვრილავს!— დაარიგა ნორჩმა ბალახმა. სამყურა და ოროვანდი ზედ გადაეფარენ პატარა ყლორტს.

— გაიწით იქით, გაიწით. სული მეხუთება!— გაბრაზდა ალვა.

— რა გაუგონარი იქნება!— ააფარფატა ფრთები ყვითელმა ბებელამ.

იქვე, ალვის გვერდით, ვილაცამ ამოიძახა მიწიდან:

— გამიშვი, გამიშვი! რას მაწეები ზემოდან!— და შავ ხოჭოს მუცელზე შეულიტინა.

— ჰი, ჰი, ჰი!.. რა ხუმარა იქნები!— შეხტა ხოჭო მოულოდნელობისაგან და ურემივით გვერდზე გადაიღრიცა.

— უპ, ძლივს არ ამოვყავი თავი! რა კარგი ყოფილა ზევით!

— იპ, ჯაგრცხილა ყოფილა!— ტანი შეისწორა ხოჭომ, უღვაშები ააცმაცუნა და ზანტად გაუღვა გზას.

— კურდღელი, კურდღელი!— შეშფოთდა მრავალძარღვა, ჯაგრცხილას სასწრაფოდ გადაეფარა და ალვასაკენ მიიხედა, — ალვა, ალვა! შეეფარე სამყურას, თორემ კურდღელი გადაგკორტნის.

ნახატები თამაზ ხუციშვილმა

კურდღელმა ცანცარიტ ჩამოურბინა ველს. ერთგან ნორჩი ბალახი მოკორტნა, ტუჩები ააცმაცუნა, მერე ყურები ერთმანეთს გაუწყაბუნა და ჯაგნარში შევარდა. ჯაგრცხილამ მრავალძარღვას ფოთლიდან გამოიჭყიტა და ალვას გასძახა: — გამოიხედე, გამოიხედე, კურდღელი წაივდა!

ალვა, ვითომც აქ არაფერიყო, მშვიდად ამოყვლეკვლეკვა სამყურას ფოთლებს ზემოთ:

— უპ, დამცხა, წყალიც მომწყურდა!

ბალახებმა ერთმანეთს გადაურჩურჩულეს: —
აღვას სწყურიაო და შემონახული ნამის წვეთე-
ბი ფოთლებით ნელ-ნელა ამცვრიეს პირზე.

— რა ნელა გადის დრო, როგორ მომეწყინა!
— აბუზღუნდა ალვა.

— გინდა ვითამაშოთ?! — ეუბნება ჯაგრცხილა
და ალვისაკენ ნამს ისვრის, — ხელი, ხელი მიუშ-
ვირე და ახლა მე გადმომიგდე. ალვამ ფოთოლი
დაუხვედრა ნამს. ნამს ეწყინა. რა სათამაშო
ბურთი მე მნახეთო და ცრემლივით დაგორდა.

— ალვამ მოიწყინა, — შეწუხდნენ ისევ ბალა-
ხები.

— ნუ სწუხართ! — დაუშვა ფრთები ღაბუა
ჩიტმა და გალობა დაიწყო. მოფრინდნენ ყვავი-
ლის მტკვრში ამოვანგულული პებლები და ბაფ-
თან გოგონებივით აცეკვდნენ. თითქოს ოჩო-

ფებებზე შედგნენ ფრაკიანი კალიები, წარს-
რეთ იღვნენ, ტოლს ეძებდნენ, რომ ფრთხილ-
ჩაბმულიყვნენ. ალბათ კიდევ იცეკვებდნენ, რომ
ცისფერკანიან პებელას, ცისფერას, არ შეეჩერე-
ბინა ისინი:

— ვანა ვერა გრძნობთ ცხვირსსატეხელას
სუნს? გვაფრთხილებს, წვიმა მოვაო. შეხედეთ,
სამყურამაც დაკეცა ფოთლები.

პებლებმა ცეკვა შეწყვიტეს და აქეთ-იქით მი-
მოიფანტნენ. კალიებიც გადასკუბ-გადმოსკუბ-
დნენ, ზოგი—სად, ზოგი—სად. არ გასულა დიდი
ხანი და ცამ იქეჭა. ალვას და ჯაგრცხილას ში-
შისაგან გული გაეწურათ.

— არიქა, შხაბუნა წვიმა წამოვა და ყლორ-
ტებს ჩამოვაცლით! — დაუძახა მათ ბურამ და
ორივეს თავისი ფართო ფოთლები გადააფარა.
კარგა ხანს იწვიმა. მეორე დილით, მთის წვერზე
ვეებერთელა მზე შემოდგა თუ არა, სამყარომ
ვარდისფერი თავი შეერხია. გვერდით ალვა და
ჯაგრცხილა რომ ვერ დაინახა, გაიკვირვა.

— ნეტა სად არიან? — აქეთ მოიხედა, იქით
მოიხედა, მერე მალლა აიხედა და შეამჩნია, რომ
ჯაგრცხილას და ალვას ტანი აეყარათ...

გადიოდა დღე... ალვა კიდევ უფრო და და მალა მიიწევა, ახალ-ახალ შლიდა, ჯაგრცხილაც მიდიოდა მალა, თან თვალი დაბლა რჩებოდა, გრძნობდა, რომ სცილდებოდა სამყურას, ბუერას, ოროვანდს... ერთხელ ალვას უთხრა:

— მეტს ველარ წამოვალ! გესმის სასუტელა კისკისებს, ვარდისფერი კაბა ჩაუცვამს და უხარია. ჩუ, სამყურას კენესა შემომესმა, მგონი ავადაა.

ალვამ მოხედა შეჩერებულ ჯაგრცხილას:— მოდინარ თუ არა! და ისევ მალა წავიდა. ჯაგრცხილა აღარ ასულა ზემოთ, სამყაროს ტოტები გადააფარა:

— მზე ხომ არ გაწუხებს? ხომ არ გცივა?— ჰკითხავდა მალი-მალ.

— ცოტაც და წვიმაც მოვა, ალვა!—ასძახა ჯაგრცხილამ,—რას ხედავ ზემოთ?

— ხის კენწეროებს და ზეცას!

— ღრუბლები თუ ჩანან? სამყურა წვიმას ნატრულობს!

— ღრუბლები? ჩანან, სულ ახლოს არიან.

— მაშ, სამყურა გადარჩება, მე წვიმის წვეთებს შევიწინაბავ ფოთლებით და მერე ნელ-ნელა დავამცვრე თითო-ორილა ნამობით პირზე.

მხოლოდ დამ-დამობით შეეძლო ჯაგრცხილას ალვას გასაუბრებოდა, დღის ყრამულში მისი ხმა ვერ აღწევდა ალვამდე.

— ალვა!—ასძახებდა ჯაგრცხილა,—რას ხედავ ზემოთ?

— ხის კენწეროებს და მთებს, ზეცას და ღრუბლებს!

— მეტს ვერაფერს?.. იცი, სამყურა გადარჩა. წვიმა რომ მოვიდა, როგორ გაიხარეს ყვავილებმა! გამოცოცხლდნენ და ახასხასდნენ. ის კი მეწყინა, ჭიანჭველებს გზები მოეშალა. ერთი წყალმა წაიღო, მაგრამ, ბალახი ჩაეწველა და გადარჩინა... იცი? იმ დღეს, ნიაგი ვაციწვერას დააქანქარებდა, მალა და მალა მიაქანებდა. ნიაგი შეჩერდებოდა და ვაციწვერა დაბლა იწვევდა, მიწისაკენ. დრო იხელთა თუ არა, ჩემს წინ ჩაერჭო. ნიაგმა ხან აქედან შემოუფრინა, ხან იქიდან, მაგრამ ვაციწვერა არა და არ გაკყავა... ვინ იცის, კიდევ რას არ ეტყოდა ჯაგრცხილა ალვას, მაგრამ ირიყრავა და ჯაგრცხილა ჩაჩუმდა,—იცოდა, დღის ყრამულში მისი ხმა მაინც ვერ ავიდოდა ალვამდე.

11826

ანჟორ აბულაშვილი

ნახატი ზურაბ ლეჟავასი

სექტემბრის დილას სკოლისკენ
მიეჩქარება ზურაბს;
მოსწავლის ფორმა აცვია,
მოსწავლის ქული ჰხურავს.

გზაზე ვინც უნდა შემოხედეს —
ვერვინ დაასწრებს სალამს.
სკოლისკენ მიეჩქარება,
სიხარულს ველარ მალავს.

მზიკაღა კლდღე

მამულ კახიძე

ბარათშვილის აღმართს გოლიათივით დაჰყურებს უზარმაზარი კლდე. მას მტირალა კლდეს ეძახიან. მართლაც, ის დალოცვილი თავისი პიტალო კედლებიდან ცრემლივით ღვრის კამკამა წვეთებს, ღვრის და ალაგ-ალაგ წყაროსავით გაღმოდის. ეს ნაჟური ხან მა-

ნახატი მიორაი რკინიხილისა

ტულობს, ხანაც კვებულობს, მაგრამ არასოდეს შრება. იცრემლება საუკუნეების მანძილზე, ტირის და ტირის...

რამ აატირა ეს საღი კლდე?

საიდან იღებს სათავეს მისი ცრემლი?

რატომ არ შრება?

* * *

უძველეს დროში, როცა თბილისს ბევრი მტერი ესხმოდა თავს, ქართველები გმირულად იბრძოდნენ და იცადნენ სამშობლოს, თავისუფლებას, ოჯახს, ღირსებას.

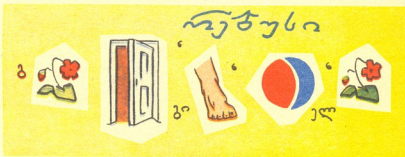
ერთხელ თბილისს მტერი ისე მოულოდნელად დასხშია თავს, რომ ქალებისა და ბავშვების მთლიანად გახიზვნა ვერ მოუსწრიათ. მართალია, თბილისელთა ნაწილი ციხეში შეკეტილა და მტრის მოსაგერიებლად გამზადებულია, მაგრამ ნაწილი გარეთ დარჩენილა. მტერი მტკვრის მარჯვენა მხრიდან მოსულა. ქართველ ვაჟკაცთა ერთი გუნდი მტერს პირისპირ შეებმია, რათა მომხდური ცოტა ხანს მინც შეეჩერებინა, რომ გარეთ დარჩენილი ქალები და ბავშვები მტკვრის გაღმა გაეყვანათ. მაგრამ მტერი თურმე ნიაღვარივით მოდიოდა. ისინი ნადირებივით დაერივნენ მოხუც ქალებს და უმწეო ბავშვებს, ვისი გღმა გაყვანაც ვერ მოასწრეს, მუსრი გააუღეს. ხოცეს და ხოცეს უმოწყალოდ, სისხლის გუბებზე დააყენეს.

ამ გაუკითხავ ჟღერას მტკვარგაღმა გასულმა ქალებმა შესწრეს თვალი. ეს საზარელი სურათი რომ დაინახეს, კლდეზე გაჩერდნენ და ტირილი მორთეს.

ცხოვრება კალაპოტში ჩაღდა, მას აქეთ ბევრმა წყაღმა ჩაიარა, ის კლდე კი ალაგ-ალაგ ღღესაც სველია: კლდის გულიდან ცრემლივით წმინდა წვეთები გამოდის, მოქონავს, მოწყანწყარებს...

ამბობენ, ეს იმ ღედების ცრემლია, დაღუპულ შეიღებს რომ დასტიროდნენო...

შეადგინა ვალის რაიონის სოფელ რეხიციხის საშ. სკოლის მოსწავლემ ჯუმბერ ბეგვაიამ.

პარალა

ტყეში დამდგარბ ცალ ფეხზე,
 თაზე ხსურაზე ქუდი,
 ზოგი საჭმელად კარგია,
 ზოგი—ბლიან ცუდი.
 მას მიუწერე შექმნე
 მუსიკალური ბგერა,
 მაგრამ შარდა ბოლომდის
 ვერ დაგბთავრე ჯერაც.
 მეორე ბგერა მოაკელ
 შარდის წინა ნაწილს,—
 მიდის და მიუხარია
 სწავლაში ბევრი ეძაწვილს.

პოთა აპირანაპილი

თავსაჯები

შეავეთ ცარიელი უჯრედები ბოსტნეულის სახელებით.

შეადგინა ქ. ქიათურის, ხალიფაურის საშ. სკ. მოს. წაეულემ დავით გაფრინდაშვილმა.

შავარი რედაქტორი მუხრან მახაშარიანი

სარედაქციო კოლეჯი: აქაშირი მუხრანის რედაქტორი, ლეონი პირაძე, ჯანაღა ლომუა, ჯორჯა ლომიძე, მახაშარიანი მუხრანის რედაქტორი, ირაკლი მახაშარიანი (საქ. რედაქტორი), მამია მახაშარიანი, ალექსანდრე ლომიძის სახელობის რედაქტორი: ირეკლიანი რედაქტორი ნაჭი რედაქტორი: ვახტანგ მახაშარიანი, ჯორჯა მახაშარიანი, რედაქტორი: მამია მახაშარიანი

ტელეფონი: 6. 6706730

მხარეთა რედაქციის გამომცემლობის, ბტაში—თბილისი რედაქტორი, 14. ტელ. მო რედაქტორი—93-41-30, 93-93-16, 93-10-32, 93-98-17; საშ. რედაქტორი—93-98-18; ვანოლი—93-98-19; ხალიფაურის—93-98-16; ვადუცი—საქაშვილი 26/1-72 წ. სტრუქტურის დისპეტხერი 28/11-72 წ. კალიუსი წიბა, 18)X009, ტელ. ნან. ლორც. მარ. ტოტალი 159,700 წ.გ. № 1873 „მასი“ № 9. ის რედაქტორი ხანაგი ვახა 20 კა

საქ. კ. ც. ი. ა. გამომცემლობის
 ИЛЛЮСТРАЦИОННО
 ЛИТ. КИТ. ГРУППА

„ჩემი დედოფალია“—ნახ. ირმა კოსტაშვილის, 6 წ. თბილისი

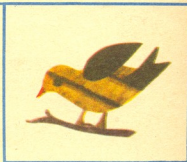
690/102

„ცეკვა“—ნახ. ტარიელ ნუგაიძის, სოფ. უშბა.

76055

„მუშა“—ნაძერწი (პლასტილინი) ლაო ჯანდიერისა, 7 წ. თბილისი
 -გოგონა უვა ვილბში“—ნახ. ნუნუ იგანაშვილისა, 6 წ. რუსთავი
 „გემი“—ნახ. მამუკა ქორლაძისა, 7 წ. ვორი
 „უვა ვილი“—ნახ. ლაშქია კვარაცხელიასი, 9 წ. სოფ. ბაღმარანი
 „ჩიტო“—აბლიკაცია შიტო მარგალიტაშვილისა, 8 წ. სოფ. სანორე